

**การพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศกับการใช้สารสนเทศ
ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลทั่วไป ภาคใต้**
**Self-Development in Informatics and Utilization of Informatics as
Perceived by Professional Nurses in General Hospitals,
Southern Thailand**

ลัคณา แซ่บู^{1*} เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย² และปรัชญานันท์ เทียงจรรยา³
Lakkhana Saebu^{1*} Phechnoy Singchungchai² and Pratyanan Thiangchanya³
โรงพยาบาลสุโขทัย¹ จังหวัดนครราชสีมา^{1*} คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์^{2,3}

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศและระดับการใช้สารสนเทศ รวมถึงศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศกับการใช้สารสนเทศตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลทั่วไป ภาคใต้ กลุ่มตัวอย่าง คือพยาบาลวิชาชีพที่มีประสบการณ์มากกว่า 1 ปี จำนวน 350 ราย ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของพยาบาลวิชาชีพ ส่วนที่ 2 แบบสอบถามระดับการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศ และส่วนที่ 3 แบบสอบถามระดับการใช้สารสนเทศ โดยผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาส่วนที่ 2 เท่ากับ .88 ส่วนที่ 3 เท่ากับ .87 และวิเคราะห์หาความเที่ยงโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคทั้งฉบับ เท่ากับ .97 ใช้สถิติวิเคราะห์ คือสถิติเชิงพรรณนา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติสหสัมพันธ์เพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

คะแนนเฉลี่ยการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศโดยรวม (4 ด้าน) อยู่ในระดับปานกลาง ($M=2.75$, $SD=0.45$) โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนรายด้าน ความจำเป็นในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก ($M=3.16$, $SD=0.52$) ส่วนอีก 3 ด้าน มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านวิธีการพัฒนาตนเอง ($M=2.61$, $SD=0.54$) ด้านการดำเนินการพัฒนาตนเอง ($M=2.43$, $SD=0.71$) และด้านการประเมินผลการพัฒนาตนเอง ($M=2.79$, $SD=0.55$) ส่วนการใช้สารสนเทศโดยรวม 3 ด้าน มีคะแนนเฉลี่ยการใช้สารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง ($M=2.76$, $SD=0.57$) ดังนี้ การใช้สารสนเทศด้านบริการพยาบาล ($M=2.91$, $SD=0.61$) การใช้สารสนเทศด้านวิชาการ ($M=2.78$, $SD=0.64$) และการใช้สารสนเทศด้านบริหาร ($M=2.60$, $SD=0.69$) ตามลำดับ ส่วนการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศของพยาบาลวิชาชีพกับการใช้สารสนเทศ พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ($r=.65$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<.05$)

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศของพยาบาลวิชาชีพตามลักษณะการใช้สารสนเทศตามบทบาทหน้าที่ของพยาบาลวิชาชีพ ทั้งด้านการบริหารงานด้านการบริการพยาบาล และด้านวิชาการ

คำสำคัญ: การพัฒนาตนเอง, การใช้สารสนเทศ, บริหารงาน, บริการพยาบาล, วิชาการ

* ผู้ให้การติดต่อ (Corresponding e-mail: Sangmon995@gmail.com เบอร์โทรศัพท์ 083-1919797)

Abstract

The objective of this descriptive research was to investigate levels of self-development in informatics and utilization of informatics as perceived by professional nurses in general hospitals in the southern part of Thailand, and the relationship between self-development in informatics and utilization of informatics as perceived by professional nurses in general hospitals in the southern part of Thailand. The subjects were 350 professional nurses who were selected by multi-stage sampling. The research instrument was a questionnaire consisting of three parts: 1) general information, 2) questions on levels of self-development in informatics, 3) questions on levels of utilization of informatics. The instrument was confirmed by three experts for its content validity. Content validity of Part 2 was .88 while it was .87 for Part 3. The reliability of the instrument was tested with Cronbach's alpha at the coefficient of .97. The data were analyzed with descriptive statistics: frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient.

The study found that the overall mean score for self-development in informatics (in four aspects) was at a moderate level ($M=2.75, SD=0.45$) with only one aspect at a high level, which was the need for self-development ($M=3.16, SD=0.52$) while the levels of the other three aspects were at moderate levels: methods of self-development ($M=2.61, SD=0.54$), operation of self-development ($M=2.43, SD=0.71$) and evaluation of self-development ($M=2.79, SD=0.55$). Overall utilization of informatics was at a moderate level ($M=2.76, SD=0.57$), and the level for each aspect was as follows: utilization of informatics for nursing services ($M=2.91, SD=0.61$), utilization of informatics for academics ($M=2.78, SD=0.64$), and utilization of informatics for administration ($M=2.60, SD=0.69$). The relationship between self-development and utilization of informatics among professional nurses was found to be positive at a moderate level ($r=.65$) with statistical significance ($p<.05$).

The results of the study could be used as guidelines for self-development in informatics among professional nurses. The utilization of informatics may greatly enhance the role and responsibility of professional nurses in terms of administration, nursing services, and academics.

Keywords: Self-development, Utilization of Informatics, Professional Nurses, General Hospitals

บทนำ

ในยุคสังคมและเศรษฐกิจตั้งอยู่บนฐานของความรู้ ที่การดำเนินการทุกอย่างขับเคลื่อนด้วยสารสนเทศ บุคลากรทุกวิชาชีพจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาตนเองให้เท่าทันยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ความรู้ที่เพิ่มมากขึ้นย่อมสามารถพัฒนาทักษะการทำงานของตนเอง และปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิชาชีพพยาบาลก็เช่นเดียวกัน ซึ่งพบว่าการปฏิบัติการพยาบาลในยุคศตวรรษที่ 21 มีการประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์และระบบสารสนเทศมาใช้ในการรวบรวมประมวลผล เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศทางสุขภาพ ทั้งผลการวิจัยทางสุขภาพ และข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ มาประยุกต์ใช้ในการให้การดูแลรักษาพยาบาลผู้ป่วยเป็นสำคัญ ดังนั้นพยาบาลในยุคนี้จำเป็นต้องมีความรู้และทักษะด้านคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ เพื่อการนำสารสนเทศทางสุขภาพดังกล่าวไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติการพยาบาลให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูง (Ball, Hannah & Douglas, 2000; Mastrain & McGonigle, 2015)

กระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดนโยบายปฏิรูประบบสารสนเทศทางสุขภาพ โดยการพัฒนากระบวนการสารสนเทศภายในโรงพยาบาลเพื่อเชื่อมโยงฐานข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับระบบงานต่าง ๆ เช่น งานเวชระเบียน ระบบเภสัชกรรม งานตรวจวินิจฉัยรักษาพยาบาล ระบบจัดเก็บค่ารักษาพยาบาล เป็นต้น ช่วยให้เกิดความถูกต้อง รวดเร็ว ลดความซ้ำซ้อน ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่าย (กระทรวงสาธารณสุข, 2557) ทั้งยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านการรักษาและบริการพยาบาล (รุจา ภูไพบูลย์, 2550) นอกจากนี้ระบบสารสนเทศในโรงพยาบาลจัดเป็นระบบงานที่มีความสำคัญ ที่สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล ใช้เป็นเกณฑ์การประเมินเพื่อขอรับรองมาตรฐานสถานบริการสุขภาพ ดังนั้นเมื่อโรงพยาบาลมีการใช้สารสนเทศในการบริหารจัดการองค์กร พยาบาลวิชาชีพซึ่งเป็นบุคลากรจำนวนมากจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะของตนเองด้านสารสนเทศ เนื่องจากทักษะความรู้ที่เพิ่มมากขึ้นย่อมสามารถพัฒนาทักษะการทำงานของตนเองและปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และด้วยข้อกำหนดสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพซึ่งระบุให้พยาบาลวิชาชีพต้องมีการพัฒนาตนเองด้านการใช้คอมพิวเตอร์และสารสนเทศเพื่อพัฒนาการปฏิบัติการพยาบาล ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานวิชาชีพ (สำนักการพยาบาล, 2556)

จากผลการวิจัยที่ศึกษาปัญหาและอุปสรรคด้านการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยทางการพยาบาล พบว่า พยาบาลขาดทักษะการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลวิจัย และทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล และขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานในด้านการจัดสรรเวลา และงบประมาณ เนื่องจากการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยพยาบาลต้องมีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และระบบการประมวลผล ให้ได้สารสนเทศมาใช้ในการวิจัย (พุทธชาติ ลีละมัย และณตยา ขนุนทอง, 2552; รายน อโรรา และรุ่งทิภา หมั่นป่า, 2552) ทั้งนี้ยังพบปัญหาว่าการขาดแคลนบุคลากรด้านสารสนเทศ เนื่องจากไม่มีกรอบอัตรากำลังรองรับ ภาระงานการพยาบาลที่หนัก รวมถึงทักษะด้านภาษาอังกฤษ ซึ่งต้องใช้ในการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลวิจัยต่างประเทศ

(สุวิชา ชูศรียิ่ง, 2553; อัมราภัสร์ อรรถชัยวัฒน์, 2554; มรกต คงสีปาน, 2556) ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดหวังว่า หากพยาบาลวิชาชีพมีการรับรู้และประเมินความสามารถของตนเองด้านสารสนเทศได้ว่าอยู่ในระดับใด จะเป็นส่วนส่งเสริมให้พยาบาลมีการพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพด้านสารสนเทศและการใช้สารสนเทศเพิ่มมากขึ้นซึ่งการพัฒนาตนเองให้มีความสามารถในด้านสารสนเทศ จะช่วยให้พยาบาลสามารถใช้สารสนเทศให้เป็นประโยชน์ ช่วยสร้างอำนาจการต่อรอง และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนาวิชาชีพ และเป็นแรงบันดาลใจในการพัฒนาระบบบริการพยาบาลที่ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ของการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศกับการใช้สารสนเทศทางการพยาบาลตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลทั่วไป ผลการวิจัยนี้อาจมีประโยชน์ในการพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาลเกี่ยวกับสารสนเทศ ได้สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริง และสามารถนำไปใช้กำกับเพื่อวางแผนให้เกิดการพัฒนาบุคลากร และการใช้สารสนเทศได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลทั่วไป ภาคใต้
2. เพื่อศึกษาระดับการใช้สารสนเทศตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลทั่วไป ภาคใต้
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์การพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศกับการใช้สารสนเทศตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลทั่วไป ภาคใต้

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แนวคิดการพัฒนาตนเองของเดซิมอนและเวอร์เนอร์ (DeSimon & Werner, 2012) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การค้นหาเหตุผลและความจำเป็นของการพัฒนาตนเอง 2) การเลือกวิธีการพัฒนาตนเอง 3) การดำเนินการพัฒนาตนเอง เป็นกระบวนการให้ได้มาซึ่งวิธีการพัฒนาตนเองทั้งการขอสนับสนุนงบประมาณและเวลาจากหน่วยงานหรือการจัดสรรงบประมาณและเวลาของตนเอง 4) การประเมินผลการพัฒนาตนเองโดยประเมินจากการนำความรู้ด้านสารสนเทศมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานการพยาบาล ประยุกต์ใช้ร่วมกับแนวคิดความรู้และทักษะด้านสารสนเทศที่จำเป็นของพยาบาลวิชาชีพของสแตกเกอร์ แกสเสิร์ท และเคอร์เรน (Staggers, Gassert Curran, 2001) ได้แก่ ความรู้ด้านสารสนเทศ (Informatics Knowledge) ทักษะการใช้ด้านคอมพิวเตอร์ (Computer Skill) และทักษะด้านสารสนเทศ (Informatics Skill)

สำหรับการใช้สารสนเทศของพยาบาลประยุกต์ใช้ตามขอบเขตการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งกำหนดโดยกองการพยาบาล (2539) ดังนี้ 1) ด้านการบริหารงานพยาบาล ประกอบด้วย การจัดอัตรา กำลังคน การคำนวณภาระงานทางการพยาบาล การมอบหมายงานการพยาบาลในทีมพยาบาล การจัดการ

วัตถุประสงค์และงบประมาณ 2) ด้านการบริการพยาบาล ประกอบด้วย สารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพ การพยาบาล และการจัดบริการพยาบาลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการบริการสุขภาพ 3) ด้านวิชาการ การจัดทำคู่มือ และแนวทางการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน และคุณภาพการพยาบาล การนิเทศงานการพยาบาล และการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลทั่วไป ภาคใต้ จำนวน 15 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลนราธิวาสราชนครินทร์ โรงพยาบาลสุโขทัย โรงพยาบาลสตูล โรงพยาบาลปัตตานี โรงพยาบาลสงขลา โรงพยาบาลเบตง โรงพยาบาลพัทลุง โรงพยาบาลสิชล โรงพยาบาลทุ่งสง โรงพยาบาลตะกั่วป่า โรงพยาบาลสมุย โรงพยาบาลระนอง โรงพยาบาลกระบี่ โรงพยาบาลพังงา และโรงพยาบาลชุมพร เขตอุดมศักดิ์ จำนวน 4,371 คน (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2557)

กลุ่มตัวอย่าง

1. กำหนดคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลทั่วไป ภาคใต้ โดยมีประสบการณ์การปฏิบัติงานตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลทั่วไป ภาคใต้ตั้งแต่ 1 ปี ขึ้นไป ซึ่งจะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 4,065 คน

2. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างและการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยการคำนวณจากสูตรของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างตาม สุวิมล ติรภานนท์, 2546) ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ได้ คือ 350 คน ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05

สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกนดังนี้

$$N = \frac{X^2 Np(1-p)}{e^2(N-1) + X^2 p(1-p)}$$

$$n = \frac{3.841 \times 4,065 \times 0.5}{(0.05)^2 \times (4,065-1) \times 3.841 \times 0.5 \times 0.5}$$

$$n = 349.77 \text{ หรือเท่ากับ } 350 \text{ คน}$$

N=ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N=ขนาดของประชากร

E=ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้(ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดที่ 0.05)

X²= ค่าไคสแควร์ที่ df เท่ากับ 1 และระดับความเชื่อมั่น 95% (X²=3.841)

p = 0.5

ขั้นที่ 2 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มแบบหนึ่งขั้นตอน (One-Stage Cluster Sampling) โดยแบ่งโรงพยาบาลตามพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ ดังนี้ โรงพยาบาลทั่วไป ภาคใต้ตอนบน จำนวน 8 แห่ง และภาคใต้ตอนล่าง จำนวน 7 แห่ง จากนั้นสุ่มโรงพยาบาลด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายร้อยละ 50 ของภาคใต้ตอนบนและภาคใต้ตอนล่าง ได้แก่ โรงพยาบาลชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ โรงพยาบาลสิชล โรงพยาบาลทุ่งสง โรงพยาบาลตะกั่วป่า โรงพยาบาลนราธิวาสราชนครินทร์ โรงพยาบาลสุโขทัย โรงพยาบาลสตูล และโรงพยาบาลปัตตานี ตามลำดับ

ขั้นที่ 3 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างพยาบาลวิชาชีพ ในแต่ละโรงพยาบาลโดยการคำนวณตามสัดส่วนได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในโรงพยาบาลทั่วไป ภาคใต้ตอนบน จำนวน 117 คน และโรงพยาบาลทั่วไป ภาคใต้ตอนล่าง จำนวน 233 คน รวมทั้งสิ้น 350 คน เพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 10 ได้กลุ่มตัวอย่าง 385 คน

3. การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยประสานงานกับผู้ประสานงานกลุ่มการพยาบาลคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นเครื่องมือ สำหรับเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ วัด 4 ระดับ โดยประยุกต์ใช้แนวคิดความรู้และทักษะด้านสารสนเทศที่จำเป็นของพยาบาลวิชาชีพของ สแตกเกอร์, แกสเสิร์ท และเคอร์แรน (Staggers, Gassert & Curran, 2001) ร่วมกับกระบวนการพัฒนาตนเองของเดซิโมน และเวอร์เนอร์ (DeSimone & Werner, 2012) แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลทั่วไป ภาคใต้ จำนวน 3 ส่วน ประกอบด้วย 1) ข้อมูลคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 5 ข้อ 2) ข้อมูลประสบการณ์การใช้สารสนเทศทางการพยาบาลและสุขภาพ จำนวน 7 ข้อ และ 3) ข้อมูลการจัดการสารสนเทศทางการพยาบาล จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามระดับการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลทั่วไป ภาคใต้ โดยประยุกต์ใช้แนวคิดความรู้และทักษะด้านสารสนเทศที่จำเป็นของพยาบาลวิชาชีพของสแตกเกอร์, แกสเสิร์ท และเคอร์แรน (Staggers, Gassert & Curran, 2001) ร่วมกับกระบวนการพัฒนาตนเองของเดซิโมนและเวอร์เนอร์ (DeSimone & Werner, 2012) จำนวน 36 ข้อ ได้แก่ 1) ความจำเป็นของการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศ จำนวน 12 ข้อ 2) การเลือกวิธีการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศ จำนวน 10 ข้อ 3) การดำเนินการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศ จำนวน 7 ข้อ และ 4) การประเมินผลการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศ จำนวน 7 ข้อ โดยลักษณะคำถามการรับรู้ระดับการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลทั่วไป ภาคใต้ เป็นแบบพิจารณาแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 4 ระดับ ตั้งแต่ 1-4 คะแนน โดยมีความหมายของคะแนน ดังนี้ (Burns, Grove & Grey, 2013)

4 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพที่รับรู้ว่าคุณเองมีการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศตามข้อความนั้น ๆ มากที่สุด

3 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพที่รับรู้ว่าคุณเองมีการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศตามข้อความนั้น ๆ มาก

2 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพที่รับรู้ว่าคุณเองมีการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศตามข้อความนั้น ๆ ปานกลาง

1 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพที่รับรู้ว่าคุณเองมีการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศตามข้อความนั้น ๆ น้อย

เกณฑ์การแปลผลคะแนนการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศของพยาบาลวิชาชีพ ใช้เกณฑ์การแบ่งคะแนนเฉลี่ยแบบช่วงเท่า ๆ กัน โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ โดยคิดจากค่าพิสัยของค่าเฉลี่ย (ค่าสูงสุด=4, ค่าต่ำสุด=1) ค่าอัตราภาค เท่ากับ 0.99 แปลความหมายระดับคะแนนเฉลี่ยได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ≥ 3.00 หมายถึง มีระดับการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.00 - 2.99 หมายถึง มีระดับการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.99 หมายถึง มีการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศอยู่ในระดับน้อย

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามระดับการใช้สารสนเทศตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลทั่วไป และขอบเขตหน้าที่ของพยาบาลวิชาชีพ 3 ด้าน มีข้อคำถาม จำนวน 25 ข้อ จำแนกได้ ได้แก่ 1) ด้านบริหาร จำนวน 10 ข้อ 2) ด้านบริการพยาบาล จำนวน 8 ข้อ และ 3) ด้านวิชาการ จำนวน 10 ข้อ โดยลักษณะคำถามการรับรู้ระดับการใช้สารสนเทศตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลทั่วไป ภาคใต้ เป็นแบบพิจารณาแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 4 ระดับ ตั้งแต่ 1-4 คะแนน โดยมีความหมายของคะแนน ดังนี้ (Burns, Grove & Grey, 2013)

4 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพที่รับรู้ว่ามีตนเองมีการใช้สารสนเทศในข้อความนั้น ๆ มากที่สุด

3 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพที่รับรู้ว่าคุณเองมีการใช้สารสนเทศในข้อความนั้น ๆ มาก

2 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพที่รับรู้ว่ามีการใช้สารสนเทศในข้อความนั้น ๆ ปานกลาง

1 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพที่รับรู้ว่ามีตนเองมีการใช้สารสนเทศในข้อความนั้น ๆ น้อย

เกณฑ์การแปลผลคะแนน ด้านการใช้สารสนเทศของพยาบาลวิชาชีพ ใช้เกณฑ์การแบ่งคะแนนเฉลี่ยแบบช่วงเท่า ๆ กัน โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ โดยคิดจากค่าพิสัยของค่าเฉลี่ย (ค่าสูงสุด=4, ค่าต่ำสุด=1) ค่าอัตราภาค เท่ากับ 0.99 แปลความหมายระดับคะแนนเฉลี่ย ได้ดังนี้คะแนนเฉลี่ยความหมาย

ค่าเฉลี่ย ≥ 3.00 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพมีการใช้สารสนเทศอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.00 - 2.99 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพมีการใช้สารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.99 หมายถึง พยาบาลวิชาชีพมีการใช้สารสนเทศอยู่ในระดับน้อย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความเที่ยงของเครื่องมือ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. การตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) ใช้วิธีการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย 1) อาจารย์พยาบาลที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญด้านการสร้าง และการออกแบบเครื่องมือวิจัย 2) นักวิชาการพยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านสารสนเทศทางการพยาบาลที่จบการศึกษา ระดับปริญญาโท 3) นักวิชาการสาธารณสุขที่มีความเชี่ยวชาญงานด้านพัฒนาบุคลากรและแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท โดยพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา ความชัดเจนของภาษา และความครอบคลุมของข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของคำถาม คำนวณ ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) ของแบบสอบถามส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 เท่ากับ .88 และ .87 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์ดัชนีชี้วัดความตรงตามเนื้อหา ในการพิจารณา ยอมรับคุณภาพของเครื่องมือเท่ากับ .7 ขึ้นไป จากนั้นนำข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไป ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม โดยการปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ได้แก่ ปรับลดข้อคำถามที่ซ้ำซ้อน ปรับข้อคำถามให้กระชับชัดเจนมากขึ้น

2. การตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขตาม ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิทดลองใช้กับพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลทั่วไปที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเที่ยงโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ทั้งฉบับเท่ากับ .97 โดยกำหนดค่าความเที่ยงของแบบสอบถามที่ยอมรับได้ เท่ากับ .8 ขึ้นไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทำหนังสือผ่านคณบดี คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ถึงผู้อำนวยการ โรงพยาบาลทั่วไป ภาคใต้ 8 แห่ง ที่ทำการสุ่มได้ เพื่อแนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์และขออนุญาตเก็บ ข้อมูลเพื่อการวิจัย

2. ประสานงานกับหัวหน้ากลุ่มการพยาบาลหรือผู้รับผิดชอบด้านงานวิจัยของกลุ่มการพยาบาล เพื่อส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขออนุญาตขอเก็บข้อมูล เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และวิธีการ เก็บรวบรวมข้อมูล และคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง พร้อมขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามและ รวบรวมแบบสอบถามส่งคืนผู้วิจัย

3. กำหนดระยะเวลา 4 สัปดาห์ ในการติดตามแบบสอบถามกลับคืนจากผู้รับผิดชอบด้านงาน วิจัยของกลุ่มการพยาบาลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 385 คน ได้แบบสอบถามคืนจำนวน 359 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.25 ของแบบสอบถามทั้งหมด

4. หลังได้รับแบบสอบถามกลับ สํารวจข้อมูล และความถูกต้องของข้อมูล ให้รหัสเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล โดยพบว่า มีแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูลที่สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้มีจำนวน 350 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติวิเคราะห์ คือสถิติเชิงพรรณนา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติสหสัมพันธ์เพียร์สัน ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศของพยาบาลวิชาชีพมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการใช้สารสนเทศตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลทั่วไป ภาคใต้ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (r) โดยใช้เกณฑ์การแปลผลระดับความสัมพันธ์ ค่า ดังนี้ (Mumro, 2005)

$\pm r$ สูงกว่าเท่ากับ	.70	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
$\pm r$ สูงกว่าเท่ากับ	.40-.69	มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
$\pm r$ สูงกว่าเท่ากับ	.20-.39	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
$\pm r$ น้อยกว่าเท่ากับ	.20	มีความสัมพันธ์กันต่ำมากหรือไม่ความสัมพันธ์

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยดำเนินการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. เสนอโครงการสารนิพนธ์ผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมในงานวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ถึงโรงพยาบาลทั่วไปภาคใต้ที่เก็บข้อมูลทั้ง 8 แห่ง พร้อมเครื่องมือวิจัย

2. ผู้วิจัยทำหนังสือพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการและการนำไปใช้ประโยชน์ ให้กลุ่มตัวอย่างมีสิทธิที่จะตัดสินใจเข้าร่วมหรือปฏิเสธการตอบแบบสอบถาม โดยไม่ต้องระบุเหตุผล กรณียินดีให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลหรือคำตอบที่ได้จะเก็บรักษาเป็นความลับและปกปิดไว้ ผลการวิจัยไม่เสนอเป็นรายบุคคล แต่จะนำเสนอในภาพรวม ใช้เผยแพร่เพื่อเป็นประโยชน์เฉพาะวิชาการเท่านั้น และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายใด ๆ ทั้งต่อบุคคลและต่อองค์กร

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลพยาบาลวิชาชีพ พบว่ากลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 97.2) เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 21-30 ปี (ร้อยละ 38.0) มีอายุเฉลี่ย 35.82 ปี ($SD=8.48$) มีสถานภาพคู่ (ร้อยละ 54.6) ส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 94.9) และมี การปฏิบัติงานในตำแหน่ง

พยาบาลวิชาชีพ เป็นระยะเวลา 1-10 ปี (ร้อยละ 46.9) โดยมีค่าเฉลี่ยระยะเวลาการปฏิบัติงาน 11.34 ปี ($SD=8.16$) ข้อมูลประสบการณ์การใช้สารสนเทศทางการพยาบาลและสุขภาพ มีการใช้งานโปรแกรมไมโครซอฟท์ออฟฟิศ (Microsoft Office) ในการเก็บข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงานมากกว่า ร้อยละ 90 ซึ่งโปรแกรมระบบสารสนเทศโรงพยาบาลที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักและใช้งาน คือ โปรแกรมฮอสเอกซ์พี (HOSxP) ร้อยละ 94.8 แต่มีเพียงร้อยละ 16.3 ของกลุ่มตัวอย่างเท่านั้นที่เคยได้รับการอบรมด้านสารสนเทศเพื่อการพยาบาลและสุขภาพ โดยเป็นการอบรมการใช้โปรแกรมสารสนเทศโรงพยาบาล คือ โปรแกรมฮอสเอกซ์พี (HOSxP) (ร้อยละ 63.8) รองลงมาเป็นการอบรมสารสนเทศทางการพยาบาล (ร้อยละ 12.1) นอกจากนี้เกือบทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่างใช้ฐานข้อมูลการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ตเพื่อการปฏิบัติงานด้านบริการพยาบาล ด้านการบริหารงาน และด้านวิชาการ จากฐานข้อมูลของกูเกิ้ลร้อยละ 97.7-99.1 รองลงมา คือฐานข้อมูลของยูทูบ ร้อยละ 96.9-97.6 และไม่ถึงกึ่งหนึ่งที่รู้จักและใช้ฐานข้อมูลเฉพาะเพื่อการสืบค้นข้อมูลวิจัยเช่น ThaiLIS, MedlinePlus

2. ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศ

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพัฒนาตนเองจำแนกตามการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศ ($n=350$)

การพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศ	<i>M</i>	<i>SD</i>	ระดับการพัฒนาตนเอง
ด้านความจำเป็นในการพัฒนาตนเอง	3.16	0.52	มาก
ด้านวิธีการพัฒนาตนเอง	2.61	0.54	ปานกลาง
ด้านการดำเนินการพัฒนาตนเอง	2.43	0.71	ปานกลาง
ด้านการประเมินผลการพัฒนาตนเอง	2.79	0.55	ปานกลาง
รวม	2.75	0.45	ปานกลาง

จากตาราง 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีระดับการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M=2.75$, $SD=0.45$) ทั้งนี้พบว่ามีค่าเฉลี่ยคะแนนรายด้านความจำเป็นในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก ($M=3.16$, $SD=0.52$) ด้านวิธีการพัฒนาตนเอง มีค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง ($M=2.61$, $SD=0.54$) ด้านการดำเนินการพัฒนาตนเอง มีค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง ($M=2.43$, $SD=0.71$) และด้านการประเมินผลการพัฒนาตนเอง มีค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง ($M=2.79$, $SD=0.55$)

3. ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการใช้สารสนเทศตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้สารสนเทศตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกรายด้าน (n= 350)

การใช้สารสนเทศ	M	SD	ระดับการใช้
ด้านบริการพยาบาล	2.91	0.61	ปานกลาง
ด้านวิชาการ	2.78	0.64	ปานกลาง
ด้านบริหาร	2.60	0.69	ปานกลาง
รวม	2.76	0.57	ปานกลาง

จากตาราง 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการใช้สารสนเทศโดยรวม 3 ด้าน ในระดับปานกลาง ($M=2.76$, $SD=0.57$) โดยพบว่าการใช้สารสนเทศด้านบริการพยาบาล ($M=2.91$, $SD=0.61$) การใช้สารสนเทศด้านวิชาการ ($M=2.78$, $SD=0.64$) และการใช้ด้านสารสนเทศด้านบริหาร ($M=2.60$, $SD=0.69$) ตามลำดับ

4. ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศกับการใช้สารสนเทศ

ตาราง 3 ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (r) ระหว่างการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศกับการใช้สารสนเทศตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ

ตัวแปร	r	ระดับความสัมพันธ์
การพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศ-การใช้สารสนเทศ	.65*	ปานกลาง

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่าการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศมีความสัมพันธ์กับการใช้สารสนเทศในเชิงบวกในระดับปานกลาง ($r=.65$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<.05$)

ตาราง 4 ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (r) ระหว่างการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศกับการใช้สารสนเทศตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกรายด้าน

การพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศ	การใช้สารสนเทศ		
	ด้านบริหารงาน	ด้านบริการพยาบาล	ด้านวิชาการ
ด้านความจำเป็นการพัฒนาตนเอง	.30*	.39*	.38*
ด้านวิธีการพัฒนาตนเอง	.49*	.34*	.44*
ด้านการดำเนินการพัฒนาตนเอง	.56*	.31*	.40*
ด้านการประเมินผลการพัฒนาตนเอง	.57*	.50*	.59*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศกับการใช้สารสนเทศจำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้ ด้านความจำเป็นในการพัฒนาของพยาบาลมีความสัมพันธ์กับการใช้สารสนเทศด้านบริหารงาน ด้านบริการพยาบาล และด้านวิชาการเชิงบวกในระดับน้อยมาก ($r=.30-.39$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<.05$) สำหรับด้านวิธีการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศมีความสัมพันธ์กับการใช้สารสนเทศด้านบริหารงานและด้านวิชาการเชิงบวกในระดับปานกลาง ($r=.44-.49$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<.05$) แต่มีความสัมพันธ์ด้านวิธีการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศกับการใช้สารสนเทศด้านบริการพยาบาลเชิงบวกในระดับน้อยมาก ($r=.34$) ส่วนด้านการดำเนินการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศมีความสัมพันธ์กับการใช้สารสนเทศด้านบริหารงาน และด้านวิชาการเชิงบวกในระดับปานกลาง ($r=.40 - .56$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<.05$) แต่มีความสัมพันธ์ด้านการดำเนินการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศกับการใช้สารสนเทศด้านบริการพยาบาลเชิงบวกในระดับน้อยมาก ($r=.31$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<.05$) ในส่วนด้านการประเมินผลการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศมีความสัมพันธ์กับการใช้สารสนเทศด้านบริหารงานบริการพยาบาลและด้านวิชาการเชิงบวกในระดับปานกลาง ($r=.50 - .59$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<.05$)

อภิปรายผล

การพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลทั่วไป ภาคใต้ พบว่าระดับการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยระดับปานกลาง ($M=2.75$, $SD=0.45$) อภิปรายได้ว่าแนวคิดการพัฒนาตนเองเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อสนองตอบความต้องการภายในตน โดยมีจุดเริ่มจากแรงจูงใจที่จะเรียนรู้จนเกิดแรงผลักดันในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขตนเองให้มีความรู้ทางวิชาการ และทางเทคนิควิชาชีพในการปฏิบัติงานด้านสติปัญญา และด้านคุณภาพการปฏิบัติงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาภายในตนเอง (Pedler, Buryone & Boydeell, 2013) แต่ปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนาตนเองไม่ได้เกิดจากผู้ปฏิบัติเพียงอย่างเดียว ปัจจัยสนับสนุนจากองค์กรหรือหน่วยงานถือเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง จากผลการศึกษาที่พบว่าปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนางานวิจัยจากงานประจำ คือนโยบายสนับสนุนด้านคอมพิวเตอร์ ทักษะในการสืบค้น การเลือกใช้ฐานข้อมูลในการสืบค้น (พุทธชาติ ลิ้มละมัย และ ณาตยา ขนุนทอง, 2552; รายนิน อโรร่า และรุ่งทิวา หมื่นป่า, 2552; มรกต คงสีปาน, 2556) ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลทั่วไปพบว่าทุกหน่วยงานมีคอมพิวเตอร์สำหรับการปฏิบัติงาน ร้อยละ 69.9 จำนวนคอมพิวเตอร์ใช้ในการปฏิบัติงานเฉลี่ย 1-2 เครื่อง ซึ่งอาจไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และยังไม่อาจนำมาใช้ศึกษาสืบค้นข้อมูลเพื่อการพัฒนาตนเอง แม้ว่าจะมีอุปกรณ์เชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ตเฉลี่ยจำนวน 1 – 2 เครื่อง (ร้อยละ 86.0) นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างเคยได้รับการอบรมด้านสารสนเทศเพื่อการพยาบาลและสุขภาพเพียงร้อยละ 16.3 ซึ่งอาจหมายถึงการขาดการสนับสนุนการพัฒนาด้านสารสนเทศ

จากองค์การโดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการใช้ฐานข้อมูลงานวิจัยค่อนข้างน้อยมาก การสืบค้นข้อมูลงานวิจัยไทยลิส (ThaiLIS) (ร้อยละ 41.4) และเคยใช้งาน (ร้อยละ 30.6) นอกจากนั้นยังรู้จักฐานข้อมูลเมดไลน์พลัส (MedlinePlus) (ร้อยละ 17.1) และเคยใช้งาน (ร้อยละ 11.4)

ส่วนผลการวิจัยในรายด้าน พบว่า ด้านความจำเป็นในการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศมีค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในระดับมาก ($M=3.16$, $SD=0.52$) ทั้งนี้อาจเนื่องจากกระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายปฏิรูประบบข้อมูลสุขภาพ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมุ่งเน้นให้มีการสร้างและพัฒนากระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีอยู่ในระบบฐานข้อมูลของสถานบริการสุขภาพ มาใช้ในการบริหาร การบริการสุขภาพ และวิชาการ รวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการติดต่อสื่อสาร และประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กระทรวงสาธารณสุข, 2557) สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ การบริการพยาบาล ปี พ.ศ.2556 - 2560 ของสำนักการพยาบาลที่มุ่งเน้นพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการระบบสารสนเทศทางการพยาบาลในองค์กรพยาบาล และเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาคุณภาพการพยาบาล เพิ่มศักยภาพบุคลากรทางการพยาบาลในการทำการวิจัย การพัฒนาและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยีด้านสุขภาพ และการพยาบาล เทียบเคียงคุณภาพการพยาบาลทั้งระดับ ประเทศระดับอาเซียน และนานาชาติ (สำนักการพยาบาล, 2556) รวมถึงสภาการพยาบาลได้กำหนด สมรรถนะหลักของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง ให้ต้องมีสมรรถนะการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างคุณค่าในตนเองและพัฒนาวิชาชีพให้มีความเจริญก้าวหน้า โดยพยาบาล วิชาชีพจำเป็นต้องมีสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร การสืบค้นข้อมูลด้านสุขภาพและความรู้ที่เกี่ยวข้อง เลือกใช้ฐานข้อมูลด้านสุขภาพ การบันทึกข้อมูลสุขภาพ และการปฏิบัติการพยาบาล เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อการพัฒนาวิชาชีพและองค์การพยาบาล

สำหรับผลการวิจัยระดับการใช้สารสนเทศตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลทั่วไป ภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า พยาบาลวิชาชีพมีการรับรู้การใช้สารสนเทศมีค่าคะแนนเฉลี่ยในระดับปาน กลางทุกด้าน ($M=2.76$, $SD=0.57$) ทั้งนี้จากการศึกษาของสุภาณี เฟิงเขียว (2548) และภัชรินทร์ เฉลิม บัญญู(2548) พบว่าผู้บริหารทางการพยาบาลมีความต้องการใช้สารสนเทศในระดับมาก และพบปัญหาว่าการ จัดเก็บสารสนเทศไม่เป็นระบบ และส่วนใหญ่จัดเก็บในรูปแบบเอกสารสมุดบันทึก มีความกระจัดกระจาย ทำให้ยากต่อการนำไปใช้ การขาดบุคลากรทางการพยาบาลที่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีมาช่วยเก็บสารสนเทศ และวิเคราะห์ข้อมูล และสารสนเทศที่มีขาดความทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวัฒนา นนทชิต, เบญจ พรพลธรรม, พลศักดิ์ จิรไกรศิริ และอำนาจ บุญรัตน์ไมตรี (2556) ที่พบว่าข้อมูลสารสนเทศรายงาน ความเสี่ยงทั้งความเสี่ยงทั่วไปและความเสี่ยงทางคลินิก เป็นข้อมูลบ่งชี้คุณภาพการให้บริการสุขภาพตาม มาตรฐานบริการสุขภาพของโรงพยาบาล ที่ผู้บริหารทางการพยาบาลจำเป็นต้องให้ความสำคัญ เพื่อใช้เป็น ข้อมูลในการวิเคราะห์ ตัดสินใจแก้ไขปัญหา เพื่อการปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการพยาบาล และสุขภาพ (เชษฐาวุฒิ รัตนานูวัตติ, 2552) โดยเฉพาะการดูแลผู้ป่วยในภาวะวิกฤติจำเป็นต้องมีระบบ

สารสนเทศและเทคโนโลยีมาช่วยในการปฏิบัติการพยาบาลเพิ่มขึ้น เพื่อประกอบการตัดสินใจที่ซับซ้อน ภายใต้สถานการณ์ความเสี่ยงสูง (Kontio, 2013)

ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศกับการใช้สารสนเทศมีความสัมพันธ์เชิงบวก ระดับปานกลางที่ระดับความสัมพันธ์ ($r=.65$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<.05$) อภิปรายได้ว่า พยาบาลวิชาชีพมีการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศ เพื่อการใช้สารสนเทศในการปฏิบัติการพยาบาล ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการบริการพยาบาล ด้านวิชาการ และด้านบริหารงาน ให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเนื่องจากศตวรรษที่ 21 เป็นยุคแห่งสังคมสารสนเทศ การดำเนินการทุกอย่างขับเคลื่อนด้วยสารสนเทศ บุคลากรทางการพยาบาลจำเป็นต้องมีศักยภาพ มีความรู้ และทักษะทางด้านสารสนเทศ เพื่อร่วมกันพัฒนางานการพยาบาล (Mastrain & McGonigle, 2015) ทั้งนี้ความก้าวหน้าของวิชาชีพส่วนหนึ่งเกิดจากการศึกษาค้นคว้า หาคำค้นคว้าใหม่ ซึ่งก็คือการทำวิจัย ซึ่งการใช้คอมพิวเตอร์และสารสนเทศมีบทบาทสำคัญในการสืบค้น การสืบค้นจะทำได้ง่าย และมีความสะดวกรวดเร็ว และมีความทันสมัย (รุจา ภูไพบูลย์, 2550) ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ก็สามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ ซึ่งผลที่ได้มีความเที่ยงตรงถูกต้อง นอกจากนี้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์สามารถช่วยให้การเขียนรายงานการวิจัย การนำเสนอผลงาน เช่น การแสดงผลด้วยกราฟ แผนภูมิ หรือในการเผยแพร่ผลงานทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (มรกต คงสีปาน, 2556) นอกจากนี้ด้วยนโยบายปฏิรูประบบข้อมูลสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุข และสำนักการพยาบาล (2556) ที่ได้ให้ความสำคัญกับระบบข้อมูลและสารสนเทศ และการนำสารสนเทศที่มีนำมาพัฒนาระบบการให้บริการพยาบาล ดังจะเห็นได้จากการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดทำกรอบสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพ ให้สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร การสืบค้น ข้อมูลด้านสุขภาพและความรู้ที่เกี่ยวข้อง เลือกใช้ฐานข้อมูลด้านสุขภาพ รวมถึงการบันทึกข้อมูลสุขภาพ ติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ออกแบบ และประเมินระบบสารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สภาการพยาบาล, 2551) ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่าพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลเวชธานีมีความต้องการการพัฒนาตนเองด้านความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต และมีวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ตมากที่สุด โดยพบว่าวิธีการพัฒนาบุคลากรด้วยการหมุนเวียนแลกเปลี่ยนงานในแผนกต่าง ๆ จะช่วยสร้างประสบการณ์ใหม่ที่หลากหลาย เป็นประโยชน์กับการปฏิบัติงานในอนาคต (กนกวรรณ แวมณี, 2553) ซึ่งจากการศึกษาองค์การที่มีนโยบายการสนับสนุนด้านคอมพิวเตอร์และฐานข้อมูลในการสืบค้น รวมถึงการส่งเสริมการศึกษา อบรมวิชาการ ฝึกทักษะ เพื่อให้บุคลากรสามารถใช้เทคโนโลยีในการพัฒนา การปฏิบัติงาน เช่น ค้นหาคำค้นคว้าใหม่ ๆ ทางอินเทอร์เน็ต และระบบคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในโรงพยาบาลตลอดจนการเก็บรวบรวมข้อมูลทางสถิติ วิเคราะห์ข้อมูล ประเมินผล นำเสนอผลงานทางวิชาการ การใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร จะเป็นการสร้างบรรยากาศที่ดี และส่งผลถึงผลการปฏิบัติงานที่ดี (พุทธชาติ ลิมละมัย และ ณาตยา ขนุนทอง, 2552; รายนิน อโรร่า และรุ่งทิวา หมั่นป่า, 2552)

สรุปผล

การพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศ ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การค้นหาความจำเป็นของการพัฒนาตนเอง ขั้นตอนวิธีการพัฒนาตนเอง การดำเนินการพัฒนาตนเอง และการติดตามประเมินผล การพัฒนาตนเอง หมายความว่า พยาบาลวิชาชีพที่มีการรับรู้ถึงนโยบาย ความจำเป็นในการใช้สารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงานการพยาบาลให้บรรลุเป้าหมายขององค์การวิชาชีพ จะมีการกำหนดวิธีการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศตามบริบทของหน่วยงาน โดยการดำเนินการขอการสนับสนุนจากหน่วยงาน ทั้งในด้านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพ การสนับสนุนด้านเวลาที่เอื้อต่อการพัฒนาตนเอง โดยประเมินผลจากการนำไปใช้จริงในการปฏิบัติงาน การพยาบาลตามขอบเขตหน้าที่ของพยาบาล อันได้แก่ การใช้สารสนเทศด้านบริหารงานการพยาบาล การใช้สารสนเทศด้านการบริการพยาบาล และการใช้สารสนเทศด้านวิชาการ ซึ่งจะพบว่า พยาบาลวิชาชีพมีการใช้สารสนเทศทั้ง 3 ด้านในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยในครั้งนี้ คือ การพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศของพยาบาลวิชาชีพมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการใช้สารสนเทศตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลทั่วไป ภาคใต้

การนำผลการวิจัยไปใช้

1. การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาตนเองของบุคลากรทางการพยาบาลในด้านสารสนเทศ เนื่องจากผลการศึกษาพบว่า พยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่รู้จักและใช้งานโปรแกรมระบบสารสนเทศโรงพยาบาล คือ โปรแกรมฮอสเอกซ์พี (HOSxP) ร้อยละ 94.8 แต่มีเพียงร้อยละ 16.3 ของกลุ่มตัวอย่างเท่านั้นที่เคยได้รับการอบรมด้านสารสนเทศเพื่อการพยาบาลและสุขภาพดังกล่าว และยังพบว่าพยาบาลวิชาชีพมีการรับรู้ถึงระดับการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศในด้านความจำเป็นในการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงเป็นโอกาสพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาลในด้านสารสนเทศ ทั้งนี้องค์การพยาบาล/ผู้บริหารการพยาบาลจึงควรให้การสนับสนุนพยาบาลวิชาชีพในการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศ เช่น การสนับสนุนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพ การจัดสรรช่วงเวลา/ภาระงานที่เอื้อต่อการการศึกษาและพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศ รวมทั้งสนับสนุนการนำข้อมูลสารสนเทศมาวางแผนการพยาบาล ร่วมกับการจำแนกการปฏิบัติการพยาบาล เนื่องจากหากพยาบาลวิชาชีพสามารถพัฒนาตนเองให้มีความสามารถในการใช้ข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ ทั้งด้านการบริหาร ด้านการพยาบาล และด้านวิชาการ และการวิจัย เชื่อว่าองค์กรพยาบาลจะมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนามาตรฐานวิชาชีพการพยาบาล สอดคล้องตามนโยบายของสำนักการพยาบาล

2. ด้านการใช้สารสนเทศในการปฏิบัติงาน 3 ด้าน ได้แก่ การใช้สารสนเทศด้านการบริหารงาน การใช้สารสนเทศด้านการบริการพยาบาล และการใช้สารสนเทศด้านวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง จากผลการศึกษาพบว่า พยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่มีความสามารถในการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐาน เช่น ไมโครซอฟท์เวิร์ด ไมโครซอฟท์เอกเซล และไมโครซอฟท์เพาเวอร์พอยท์ และการสื่อสารผ่าน

เครือข่ายอินเทอร์เน็ต รับ-ส่ง อีเมล และมีการใช้งานโปรแกรมระบบสารสนเทศโรงพยาบาลเพื่อการบันทึกข้อมูลทางการรักษาพยาบาลของผู้ป่วย คือ โปรแกรมฮอสเอกซ์พี (HOSxP) ถึงร้อยละ 94.8 แต่ยังคงขาดทักษะการวิเคราะห์ วิจัย และการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการประมวลผลวิจัย รวมถึงการใช้ฐานข้อมูลเฉพาะเพื่อการสืบค้นข้อมูลวิจัยเช่น ThaiLIS, MedlinePlus ซึ่งผู้บริหารทางการแพทย์ควรมีการจัดการพัฒนาทักษะการวิจัย และหรือส่งเสริมพยาบาลวิชาชีพให้มีการทำวิจัยเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนางานวิจัยทางการแพทย์ และสนับสนุนการใช้ข้อมูลงานวิจัยเพื่อการปฏิบัติการพยาบาลที่มีมาตรฐานและคุณภาพ ผู้บริหารการพยาบาลควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้พยาบาลวิชาชีพมีการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงาน การบริการพยาบาล และงานวิชาการเพิ่มมากขึ้น เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการพยาบาลให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. การศึกษาพยาบาล สถานศึกษาพยาบาลควรให้ความสำคัญและบรรจุรายวิชาสารสนเทศทางการแพทย์พยาบาลในหลักสูตร เพื่อให้บุคลากรทางการแพทย์ที่จบออกมาใหม่มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถใช้สารสนเทศในการปฏิบัติงานพยาบาลได้อย่างเหมาะสม และสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเชิงทำนายเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศ และ การใช้สารสนเทศในบริบทของโรงพยาบาลทั่วไปหรือโรงพยาบาลในระดับต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลส่งเสริมการพัฒนาตนเองในบริบทที่แตกต่างกัน
2. ควรมีการศึกษาวิจัยการเตรียมความพร้อมของพยาบาลวิชาชีพด้านสารสนเทศทางการแพทย์พยาบาลให้กับพยาบาลจบใหม่และหรือพยาบาลวิชาชีพ
3. ควรมีการศึกษาวิจัยประเมินต้นทุนประสิทธิผลของการใช้สารสนเทศในบริบทของพยาบาลวิชาชีพ

รายการอ้างอิง

กนกวรรณ แวมณี. (2553). ความต้องการการพัฒนาตนเองของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาล

เวชธานี. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสืบทัน (การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง).

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

กระทรวงสาธารณสุข. (2557). แนวทางการพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสาธารณสุขเพื่อรองรับการ

เข้าสู่ประชาคมอาเซียน. นนทบุรี: สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- เชษฐาวุฒิ รัตนานูวัตติ. (2552). สมรรถนะที่จำเป็นด้านสารสนเทศของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานบริหารด้านสุขภาพในเขตกรุงเทพมหานคร. พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการพยาบาล). ชลบุรี: คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พุทธชาติ ลีละมัย และณตยา ขุนทอง. (2552). การประเมินผลโครงการพัฒนาคุณภาพบริการพยาบาล: Routine to Research กลุ่มงานการพยาบาลโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยมราช สุพรรณบุรี. วารสารกองการพยาบาล, 36(3): 13-145.
- ภัชรินทร์ เฉลิมบุญ. (2548). ความต้องการใช้สารสนเทศในการบริหารงานของพยาบาลวิชาชีพจิตเวช ในโรงพยาบาลสังกัดกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. สารนิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการพยาบาล). สงขลา: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มรกต คงสีปาน. (2556). ผลของโปรแกรมการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลต่อความทัศนคติและการปฏิบัติของพยาบาลวิชาชีพ: กรณีศึกษาที่หออภิบาลผู้ป่วยหนักโรคหัวใจโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี. เอกสารประกอบการประชุมเสนองานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชครั้งที่ 3. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รายิน อโรร่า และรุ่งทิภา หมั่นป่า. (2552). MAKE IT Model: รูปแบบหนึ่งสำหรับการพัฒนางานวิจัยในหน่วยบริการสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุข. วารสารวิชาการสาธารณสุข, 18(2): 304-311.
- รุจา ภูไพบูลย์. (2550). เทคโนโลยีสารสนเทศในระบบสุขภาพ. เอกสารประกอบการสอนประสบการณ์วิชาชีพการพยาบาลหน่วยที่ 1-5. พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วัฒนา นนทชิต, เบญจ พรพลธรรม, พลศักดิ์ จิโรศิริ และอำนวยการ บัญรัตน์ไมตรี. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการสารสนเทศกับการรับรองมาตรฐาน. วารสารวิทยาลัยพณิชยศาสตร์บูรพาปริทัศน์, 9(2): 42-53.
- สภาการพยาบาล. (2551). พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ.2528 และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ฉบับที่2) พ.ศ. 2540และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง. ข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์พ.ศ. 2550. สืบค้นเมื่อ 7 ส.ค. 58 จาก <http://www.tnc.or.th/content/content-427.html.05/02/2558>
- สำนักการพยาบาล. (2556). แนวทางการจัดระบบสารสนเทศทางการพยาบาลในโรงพยาบาล. นนทบุรี: เทพเพ็ญวานิชย์.
- สุภาณี เฟ็งเขียว. (2548). การใช้ประโยชน์ฐานข้อมูลทางการพยาบาลเพื่อการวางแผนบริหารงานของหัวหน้าพยาบาล โรงพยาบาลชุมชนภาคใต้. สารนิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการพยาบาล). สงขลา: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- สุวิชา ชูศรียิ่ง. (2553). **ปัจจัยคัดสรรที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน เขตตรวจราชการที่ 12 กระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์** พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการพยาบาล). ขอนแก่น: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุวิมล ตีรภานนท์. (2546). **การใช้สถิติในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัมราภัสร์ อรรถชัยวัฒน์. (2554). **การพัฒนาแนวทางการจัดระบบสารสนเทศทางการพยาบาลในโรงพยาบาล. วารสารกองการพยาบาล, 38(3): 78-82.**
- Ball, M. J., Hannah, K. J. & Douglas, J. V. (2000). Nursing and informatics. In Ball. M. J, Hannah, K. J., Newbold, S. K. & Douglas, J. V. (Eds.), **Nursing Informatics: Where Caring and Technology Meet** (3rd ed., pp. 6-14). New York: Springer.
- Burns, N., Grove, S. K. & Grey, J. (2013). **The Pactice of Nursing Research: Appraisal, Synthesis and Generrateion of Evidence.** (7th ed.). Missouri: Eliserver.
- DeSimone, R. L. & Werner, J. M. (2012). **Human Resource Development.** (6thed.). Canada: South Western Cengage.
- Kontio, E. (2013). **Informatics Management for Tactical Decision-making in the Cardiac Care Process.** Doctoral Dissertation University of Turku. Department of Nursing Science) Retrieved June 10, 2014 from <https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/91405/Annales>.
- Mastrain, K. G. & McGonigle, D. (2015). Nursing Science and the Foundation of Knowledge In McGonigle,D. & Mastrain,K. G. (Eds.). **Nursing Informatics and the Foundation of Knowledge.** (3th ed., pp. 5-18). Burlington: Jone& Bartlett Learning.
- Mumro, B. H. (2005). **Statistical Methods for Health Care Research.** (5th ed.). Philadelphia: J.B.Lippincott.
- Pedler, M., Burgoyne, J. & Boydell, T. (2013). **A Manager's Guide to Self Development.** (6thed.). New York: McGraw-Hill.
- Staggers, N., Gassert C.A. & Curran, C. (2001). Informatics Competencies for Uses at Four Level of Practice. **Nursing Education Journal, 40(7): 303-316.**